

Kék fény és tejforrás az Izabella-utcában

Az Ingyentej-bolttól nagyszerű gyermekvédelmi intézmény lett. — A dolgozó anyák nyugta ellenében adják át gyermeküket a csecsemőotthonnak. — Gyermekegészségügyi mozielőadások az anyák oktatására. — Hogyan szortírozzák a kicsinyeket. — 20 évi jótékony munka reklám nélkül. — Anyagi gondokkal küzd az intézet.

Kinek nem tűnt még fel az Izabella-utca 42. szám alatt levő Ingyentej-bolt? Bevallom, évek hosszú sora óta járok erre és rendszeresen látogatom, hogy reggelként a gyermekcsapatot láttam a boltajtó előtt, bögrékkel, köcsögökkel felszerelve és megértőleg vettem tudomásul, hogy ebben a boltban ingyen mérik a tejet a szegényeknek. Ennyit tudtam az Ingyentej-boltról és boldog voltam, hogy ilyen is van Budapesten. Most aztán, hogy közlő ismerhettem meg ezt a „boltot”, sokkal többet, szebbet és lélekmelőbbet találtam, semmint hogy azt kívülről csak sejtettem is. Végre olyan intézménnyel ismerkedtem meg, amire büszke lehet ez a nyomorgó ország s amely mintája annak, amit igazi gyermekvédelemnek lehet nevezni.

Síró-koncert a bolt-helyiségben

A koradélelőtti órákban tértünk be az Ingyentej-boltba. Hát nem tejeskannákat találtunk, amiként vártuk, hanem padokat, vetítógépet és oktatócélzatu feliratokat a falakon. „A tudás — hatalom!” — „Az egészség a legnagyobb gazdagság”. — „A gyermek olyan kincs, amit meg kell becsülni” — stb. Azután láttuk még képes és számszerű ábrázolatokban, hogy milyen pusztításokat okoz Magyarországon a rossz tej, a tüdővész s ami ezekkel majdnem egyenlően veszedelmes baj — a tudatlanság.

De már itt, ebben az előterem-félében megütötte a fülünket az éktelen gyereksírás kétségbeesítő koncertje, amely a szomszéd teremből hallatszott át. Bementünk oda és amit láttunk, felejthetetlen emlényünk marad, amit hallottunk, az a gyerekrívás, sikongás, bömbölés — pláne. Vagy tizenöt gyermekágyascska, arfakkal és halókkal s benne ugyanannyi picinyke istenteremtése, egyforma kékszürke ruhácskában. A gyerekek között ott sürgölődött két kedves ápolónő és a teljesen öszhaju, de ifjú kedélyű igazgató-főorvos, dr. Deutsch Ernő.

Amikor megmondjuk, mi járatban vagyunk, egészen kétségbeesik, hogy mit tud ő mutatni az ő szerény kis intézményén. Közben ide-megy, odalép, a gyerekeket vizsgál-gatja, megpacskolja a picinyek arcacskaikat és ellenkező részef, utasításokat ad, ide-ideát rendel, oda pasztörizált-tejet ad, amoda meg latin szavakat mond. Ha azt mondanám, hogy ugy tesz, mint a jó apa, nem mondanék eleget, mert ugyan hány apa ismeri ugy a gyereket, mint Deutsch Ernő doktor a szegény famíliák csecsemőinek százaát és ezreit.

Végre, miután zavartalanul rendezte a rivó apróságokat, felénk fordul és így szól:

— Hát nem gyönyörűség ennyi porontynak a gondját viselni?

Körülnéztünk a bájos kicsinyek között. A legidősebb aligha mult másfél éves. Mind ragyog a tisztaságtól, duzzad az egészségtől, jól van táplálva, pedig csupa szegény, földhözragadtan szegény anyának gyermeke. Az anyák munkába járnak, gyárakba, műhelyekbe s egész napra ideadják kicsinyüket, a dr. Deutsch Ernő intézetébe s csak este, a munkaidő után viszik el onnan. Ez Magyarországon az első és egyetlen csecsemőotthon. Büszké lehetünk rá. A külföld már lekopirozta, már hasonló intézményeket teremtettek, de kinek fog közben eszébe jutni, hogy mindez Deutsch Ernő doktor érdeme, aki az egyszerű tejesboltból nagyszabású gyermekjóléti intézményt teremtett. Ennek pedig érdekes a története.

Egy ízben, évek előtt, végignézte, mint egyszerű érdeklődő, hogy miképen folyik itt a tejesztás. Láta, hogy az anyák tejbemártott zsmömlével táplálták csecsemőiket s mint orvos, fölháborodott ezen a táplálási módszeren. Meg is kérdezte az egyik anyát, miért nem szoptatja a gyermekét, miért ad neki tejes zsmömlét, ami biztos méreg az újszülöttnak. Az asszony csodálkozva nézett Deutsch Ernő dr.-ra s így felelt:

— Mióta méreg a tej és a zsmömlé? Csak nem szoptatok, amikor kapok ingyen tejet a gyerekeknek!

Deutsch Ernő erre megmagyarázta az anyának, hogy újszülött gyermekét elpusztítja ezzel az eledellel. És akkor határozta el ez a kitűnő emberbarát, hogy a tejesztóból olyan intézetet csinál, amely segítsen a csecsemőkön egészségügyileg és az anyák felvilágosítása alapján, mert az anyák tudatlansága mindennél nagyobb veszedelem.

Gyermekegészségügyi mozi-előadások

Az Izabella-utcai intézetnek külön előadóterme van. Itt gyűjti össze időnként dr. Deutsch a legszegényebb osztályok anyáit s vetített képekkel kísért előadásokat tart nekik a gyermekek egészségügyéről. Megtanítja őket az okszerű csecsemőtáplálásra, a csecsemőgondozás alapelemeire, lelkiükre köti a tisztaság mindennél fontosabb feltételeit. Bemutatja az anyáknak a gyermekbetegségek több fajtáját és kioktatja őket arra, hogy idejekorán miképen lehet felismerni a kezdődő gyermekbetegségeket. Ezeket kívül pedig az anyák egészségügyét is ismerteti s gondja van rá, hogy a szegény, egyszerű asszonyok a saját testük ápolásának főbb szabályaival is megismerkedjenek.

Amint megtudtuk, az anyák örömmel hallgatják a vonzó és tanulmányos előadásokat s ma már olyan tömegesen látogatják a kis előadótermet, hogy nem egyszer el sem férnek a szűk és primitív szobában.

Szortírozzák a csecsemőket

Az intézet arról is nevezetes, hogy talán Budapest összes közintézményei között itt kezdődik a munka a legkorábban. A város külső részeiről az anyák már reggel öt óra tájban elindulnak munkába s ugyanekkor magukkal hozzák csecsemőiket és elhelyezik teljesen díjtalanul az Izabella-utcai csecsemőotthonban.

Az intézet orvosai és ápolónői minden cerimónia nélkül átveszik az apróságokat s az anyának átvételi nyugtát adnak a gyermekéről. Persze, feljegyzik a szülők lakását is, nehogy eszébe jusson valakinek, hogy végkép Deutsch Ernő dr. nyakán felejtse a porontyot, ami már megtörtént nem egyszer. Ezután az anya elmegy a dolgozó után s a kicsiket „munkába” veszi az intézet. Először is beviszik a szortírozó kamrába. Ha a legesekélyebb betegséget veszik észre a gyereken, rögtön elkülönítik a többitől s a kisdud az intézet csöppnyi kórtermébe kerül orvosi kezelést végezt. Az egészségesekeket a fürdőszobába

viszik, ahol alapos, jó fürdőt kapnak s felöltöztetik őket az intézeti egyenruhába, amely kékszürke ruhácska. Aztán beviszik a pihenőbe, amely egyszersmind játékszoba is. E fölött van, az igazgató-főorvos szavai szerint „szemiramisz függő-kertje”, ami nem egyéb, mint helytakarítás céljából teremtett félmelet, ahol szintén csupa méter hosszú gyermekágyascskák vannak. A szobában mindenütt virág s a virágok között piciny szökőkutacs-kák, amik arra valók, hogy páratellegek tegyék télen a fűtés miatt túlszáraz szobalevegőt.

A pihenőben tejet, teát kapnak a kicsinyek. Játsoznak velük és érdekes, hogy csak azok sirdogálnak, akik először vannak itt. A régebbi vendégek jól érzik magukat és csöndben vannak. De ha az egyik poronty rákezdi a bömbölést, egyszerre bekap a többi is és oly éktelen hangverseny támad, hogy valóságos művészet az elhallgattatásuk.

Kék fényvel gyógyítják a tüdőbajos gyermekeket

Az ambulancián bejövő betegeket is kezelnek. Ez annyit jelent, hogy az anyák behozzák külön bejáraton a gyermekeiket s itt rendszeres ingyenes kezelésben részesülnek. Megdöbbentően sok az örökölt tüdőbaj-

ban szenvedő gyermek. Ezeket kvarc-lámpával, kékfénnyel kezelik. Ez a kékfény a napkurát pótolja. A hatás akkor lenne teljes, ha a jó hegyi levegőt is megkaphatnák a kicsinyek, sajnos, azonban ezt már mégsem lehet idevarázsolni a Király-utca és Izabella-utca sarkára. Sok azután az angolkóros gyermek s ezeket is gondos kezelésben és alapos gyógyításban részesítik. Nem fakarékoskodnak a gyógyszerekkel s nem tesznek különbséget ember és ember között. Aki szegény, az itt résztvevő szívekre és szerető támogatásra talál.

Vízvezetékcsap, amelyből tej folyik

A tejesztást délelőtt háromnegyed 9 órától 10-ig végzik itt mindennap. Ekkor vonulnak föl a köcsögös, bögrés gyerekek és szegény emberek. A tej a falból, vízvezeték csappon folyik ki a libasorban haladnak el mellette az edényekkel. Egymásfél liter tej jut mindenkire s hozzá egy falat kenyér vagy zsmömlé.

Az intézmény most ünnepelte 20 éves fennállását. A husz év alatt rengeteg jótékonytárgyat gyűjtöttek. Ime néhány számadat. A két évtized alatt kiosztásra került:

2,994.637 liter tej
49.000 „ kakaó,
3.645 „ ovomaltiné
2.100 „ kávé,
54.352 adag tejből rizs,
16.000 doboz Nestlé-liszt,
1,880.706 darab zsmömlé,
647 kg. kenyér,
5.148 „ egyéb tápszer,
18.825 egyes ruhadarab,
192 teljes csecsemőkelelő,
6.006 méter szövet.

Ez a gyönyörű intézmény azonban a legnagyobb válság előtt áll.

Székrekedésnél gyorsan és biztosan hatásos a „MEDIN” Kéttele csomagolásban, egyik feléttek részére, a másik gyermekek részére. Kapható minden gyógyszerertárban.

SODORJON JANINA-PAPIRT

Nincs pénz és a nyomor, amelyet enyhíteni akarnak, napról-napra növekszik. Az Izabella-utcai intézmény gyermekotthon, kórház, család-pótló és minden egyéb s minden állami és városi támogatás nélkül, *teljesen a maga erejéből tartja fenn magát*. Az ingyentej-intézmény vezetői nem gyűjtöttek soha az utcá-

kon; csöndben, de annál nagyobb lelkesedéssel dolgoznak. Néhány nemeslelkű uriaszony buzgolkodásának eredménye ez a szép és humanus intézet. Az urnők élén dr. *Strasser* Imréné áll, aki ügyvezető alelnöknője és lelkes irányítója a nagyszerű műnek. Az ő érdeme, hogy az Izabella-utcai egyszerű tejosztóból a mai európai nivóju gyermekjóléti intézmény kifejlődött. Dr. *Strasser* Imréné és dr. *Deutsch* Ernő teremtették meg ugyanis a semmiből a mai csecsemőotthont, amelynek továbbfejlesztéséhez és fönntartásához a társadalom fokozottabb segítségére volna szükség.

Most, pénteken is erről tanácskozott néhány kitűnő ember, aki szíven viseli az országos fontosságú ügy érdekét. A vezetőség ülést tartott és *Barna* Bertalan társelnök ismertette az intézmény nehéz helyzetét. Dr. *Strasser* Imréné ügyvezető alelnöknő lelkes propagandaszózatot intézett a megjelentekhez, akik dr. *Deutsch* Ernő buzdító szavai után készséggel ígérték meg, hogy a maguk körében a legnagyobb áldozatokat fogják hozni az ügyért és megindítják a társadalom tehetősebb köreiben a gyűjtést. Reméljük, sikerrel, mert kevés olyan intézmény van, mint ez a csecsemőotthon s kevés érdemli meg ennyire a legnagyobb támogatást, mint dr. *Deutsch* Ernő, dr. *Strasser* Imréné s társaik pompás jóléti intézménye.